ΕΤΟΣ Α'—ΑΡΙΘ 7. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 13 Αὐγούστου 1878. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ

Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 8. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 12.—Ἕκαστον φυλ. τιμᾶται λ. 10.—Γραφεῖον Κορίννης ἐν τῷ τυπ. τῆς Κορίννης.—Αἱ τὸ περιοδικὸν ἀφορῶσαι ἐπιστολαὶ διευθύνονται πρὸς τὸν ἐκδότην.

ΕΚΔΟΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

ΩΡΑΙ ΣΠΟΥΔΗΣ

ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

Β'

Ἀπέναντι τοῦ ἐξαισίου τούτου πανοράματος εὑρεθεὶς ὁ ἄνθρωπος, ὁρμεμφύτως ἠσθάνθη διεγειρόμενον διὰ τοῦ περὶ αὐτὸ μεγαλείου τὸν θαυμασμὸν καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ, ἤ, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης ἔλεγε, «τὴν ὄρεξιν τοῦ εἰδέναι», τὸν περιβάλλοντα αὐτὸν κόσμον. Οὕτω δὲ ἤρξατο γεννωμένη ἡ *ἐπιστήμη*, ἤτοι ἡ μετὰ λόγου ἐπίγνωσις τῶν ὄντων. Καὶ ἡ μὲν ἐπιστήμη εἶναι καθόλου μία, ἑνιαία καὶ ἀδιαίρετος, ὡς ὁ κόσμος, εἶναι ἡ ἐπιστήμη τοῦ συνόλου τῶν ὄντων. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ ἄνθρωπος κατ' ἀρχὰς ἠθέλησε διὰ μιᾶς νὰ ἑρμηνεύσῃ τὸ σύμπαν· οὕτως οἱ Χαλδαῖοι, οἵτινες εἶναι οἱ πρῶτοι σοφοί, οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου κλπ., παρίστανται μελετῶντες τόν τε δημιουργὸν τῆς περὶ αὐτοὺς φύσεως, ὅστις ἐκλήθη *Θεός*, καὶ τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ, ἦσαν δηλονότι, ὡς γνωστόν, καὶ ἰατροὶ καὶ νομικοὶ καὶ φιλόσοφοι, ἦσαν τὰ πάντα. Ἐπειδὴ ὅμως ἀδύνατον ἀπέβαινεν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ γνωρίσῃ διὰ μιᾶς τὸ σύνολον τοῦτο τῶν ὄντων, κατὰ πάσας αὐτοῦ τὰς ὄψεις θεωρούμενον, ἐπῆλθε βραδύτερον ἡ ἀνάγκη ὅπως μερισθῇ ἡ πολύπλοκος αὕτη ἐργασία. ὁ δὲ ἄνθρωπος, προενδιατρίβων εἰς ἔρευναν τῶν διαφόρων αὐτοῦ μερῶν, δυνηθῇ εὐχερέστερον καὶ κάλλιον νὰ ἐξετάσῃ ἕκαστον τούτων κατὰ τὰς διαφόρους ἐπόψεις καὶ ἀναφοράς. Ἐντεῦθεν διεκρίθησαν καὶ διάφορα μέρη τῆς ἐπιστήμης, ἑπομένως ἐγεννήθησαν διάφοροι μερικαὶ ἐπιστῆμαι, ὧν θὰ πειραθῶμεν, καθ' ὅσον ἡμῖν δυνατόν, καταληπτότερον καὶ συντομώτερον νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα ἐπ' ἴσης γενικήν τινα ἔννοιαν. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν τὸ σύμπαν περιέχει δύο τάξεις ὄντων, ἤτοι *φυσικῶν* ἢ *ὑλικῶν* καὶ *πνευματικῶν* ἢ *νοερῶν*, καὶ αἱ ἐπιστῆμαι δύνανται, κατὰ τὸν ἐν τῇ παρούσῃ καταστάσει τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων προσφυέστερον τρόπον, νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο τάξεις, ἤτοι τὰς ἀσχολουμένας α) περὶ τὸν *φυσικὸν* ἢ *ὑλικὸν κόσμον*, αἵτινες λέγονται *Κοσμολογικαὶ* ἢ *Θετικαὶ* ἢ *Φυσικαί*, καὶ β') περὶ τὸν *πνευματικὸν* ἢ *νοερὸν κόσμον*, αἵτινες καλοῦνται *Νοολογικαὶ* ἢ *Λογοθεώρητοι*. Αἱ Κοσμολογικαὶ ἄρα ἢ φυσικαὶ ἢ θετικαὶ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ Νοολογικαὶ ἢ λογοθεώρητοι εἶναι τὰ δύο μέρη, εἰς ἃ διαιρεῖται ἀμέσως ἡ καθόλου ἐπιστήμη, εἶναι τὰ δύο στελέχη οὕτως εἰπεῖν, εἰς ἃ ἡ μία ῥίζα ἀποσχίζεται.

Α' ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Ἐκ τῆς ἀντιλήψεως τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων παρέχεται ἡ ὕλη εἰς δύο γένη ἐπιστημῶν, ἤτοι τὰς ἀσχολουμένας περὶ τὸ *ποιὸν* καὶ τὸ *ποσὸν* τῆς ὕλης.

I. ΠΟΙΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Αὗται εἶναι

α) αἱ *κυρίως Φυσικαί*, αἵτινες ἐξετάζουσι τὴν αἰσθητὴν φύσιν. Ἀλλ' ἡ τῆς φύσεως ἐπιστήμη ἢ *Φυσιολογία* κατὰ τὴν εὐρυτέραν σημασίαν τῆς λέξεως διαιρεῖται εἰς διαφόρους ἄλλας ἐπιστήμας κατὰ τὰ διάφορα μέρη τῆς φύσεως καὶ τὰς διαφόρους ὄψεις, καθ' ἃς αὕτη ἐρευνᾶται. Εἶναι δὲ ἡ Φυσιολογία διττή:

1) *Περιγραφική*, ἥτις περιορίζεται μόνον εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν διαφόρων σωμάτων, ἐξ ὧν ἡ φύσις συνίσταται, κατὰ τοὺς οὐσιώδεις καὶ διακριτικοὺς αὐτῶν χαρακτῆρας καὶ τὴν κατὰ τούτους διάκρισιν καὶ κατάταξιν αὐτῶν εἰς διάφορα γένη καὶ εἴδη· καλεῖται δὲ τότε ἰδιαιτέρως Φυσιογραφία. Τὴν προσοχὴν τοῦ ἀνθρώπου εἵλκυσαν κατὰ πρῶτον τὰ ἐπὶ Γῆς, ἣν οἰκεῖ, ἀνήκοντα διάφορα σώματα, ἅτινα καὶ εὐχερέστερον δύναται καὶ πλείονα χρείαν ἔχει νὰ ἐξετάσῃ καὶ γνωρίσῃ· διότι ἡ γῆ καὶ τὰ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντα διάφορα σώματα προσβάλλουσιν εὐκολώτερον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ προχειρότερα εἶναι καὶ πλησιεστέραν σχέσιν ἔχουσι πρὸς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σώματα, ἐξ ὧν συνίσταται, εἶναι ἢ *ἀνόργανα*, ὡς οἱ λίθοι, τὰ μέταλλα κλπ., ἢ *ὀργανικά*, ὡς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα, ἐν οἷς καὶ ὁ ἄνθρωπος, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Φυσιογραφία ἐξετάζουσα ταῦτα κατὰ διαφόρους ἐπόψεις, διαφόρως καὶ διαιρεῖται. Οὕτω προέκυψε a) ἡ Ὀρυκτολογία, ἐπιστήμη ἐξετάζουσα τὰ διάφορα εἴδη τῶν ὀρυκτῶν, ἤτοι τῶν ἐν τοῖς σπλάγχνοις τῆς γῆς ἀνοργάνων μετάλλων· b) ἡ Βοτανική, ἀσχολουμένη περὶ τὰ φερούμενα

αἰσθήσεως καὶ ἑκουσίας κινήσεως ὀργανικά, ἤτοι τὰ φυτά, καὶ ὑποδιαιρουμένη 1) εἰς ἰατρικὴν βοτανικήν, ἥτις ἐξετάζει τὰ χρησιμώτατα φυτὰ πρὸς φάρμακα, καὶ 2) εἰς ἀγρονομικὴν βοτανικήν, ἐξετάζουσαν τὰ χρησιμώτατα εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν, τὰς τέχνας καὶ τὸ ἐμπόριον· c) ἡ Ζωολογία, ἥτις ἔχει ὑποκείμενον αὐτῆς τὰ αἰσθανόμενα καὶ κινούμενα κατὰ βούλησιν ὀργανικά, ἤτοι τὰ ζῷα, ἐξ ὧν ἀποσπασθεὶς ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο ὑποκείμενον ἰδιαιτέρας ἐρεύνης εἰς ἄλλην ἐπιστήμην· d) τὴν Ἀνατομίαν, ἥτις περιγράφουσα τὰ μέρη, ἐξ ὧν ὁ ἄνθρωπος συνίσταται, ἐπεκτείνεται εἰς τὰ λοιπὰ ζῷα ὡς καὶ τὰ φυτά. Ἔπειτα ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ μέρη αὐτῆς μετέφερεν ὁ ἄνθρωπος τὴν προσοχήν του εἰς ὁλόκληρον τὴν γῆν καὶ τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ὧν ἐπ' ἴσης ἐζήτησε τὴν ἔρευναν. Ἐντεῦθεν δὲ προέκυψε e) ἡ Γεωλογία, ἥτις ἐρευνᾷ τὴν γένεσιν τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς γῆς, ἤτοι τὴν φυσικὴν σύστασιν αὐτῆς, τὰ διάφορα στρώματα τῆς γῆς, τὰς ἐπελθούσας μεταβολὰς καὶ τὰς δυνάμεις, αἵτινες ἐνήργησαν ἐπ' αὐτῆς· f) ἡ Γεωγραφία, περιγράφουσα τὴν γῆν, δηλ. τὸ μέγεθος αὐτῆς, τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν, τὰ ἐπ' αὐτῆς ἐκ τῆς ἐπιῤῥοῆς τῶν λοιπῶν οὐρανίων σωμάτων φαινόμενα, τὰ προϊόντα, τοὺς κατοίκους καὶ τὰς κοινωνίας αὐτῶν· g) Ἡ Ἀστρονομία, ἐξετάζουσα τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, τὸν ὄγκον, τὴν μᾶζαν, τὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν, τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, τὰς τροχιάς, τὰς κινήσεις κλπ.

2) *Ἐξηγητική*. Αὕτη ἐξετάζει τὰ φαινόμενα τῶν διαφόρων σωμάτων, ἐξ ὧν ὁ ἄνθρωπος ἠθέλησεν ἀκολούθως νὰ γνωρίσῃ τὰς φυσικὰς δυνάμεις, ὧν προϊόντα εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰ τούτων φαινόμενα, νὰ εὕρῃ τοὺς νόμους, καθ' οὓς αἱ ῥηθεῖσαι δυνάμεις ἐνεργοῦσι καὶ εἰς οὓς τὰ φαινόμενα ὑπόκεινται· τὴν ἔρευναν παύτην προτίθεται ἡ κυρίως Φυσιολογία ἢ Φυσιογνωσία. Ἀλλὰ τὰ διάφορα ταῦτα φαινόμενα παρατηροῦνται πάλιν εἴς τε τὰ ἀνόργανα καὶ τὰ ἐνόργανα σώματα. Ἐντεῦθεν δὲ προέκυψε a) ἡ Μηχανική. Τὰ φαινόμενα δηλ. εἶναι πρῶτον ἐξωτερικαὶ αἰσθηταὶ ἠρεμίαι καὶ κινήσεις, ἤτοι κατὰ χώραν ἐκτάσεις καὶ μεταβολαί, ἃς παρέχει ἡ ἕλξις ἢ ὤθησις ἢ θλῖψις ἐξωτερικῶν δυνάμεων· ἡ ἐπιστήμη λοιπόν, ἥτις ἀνέλαβεν ὅπως ἐρευνήσῃ τοὺς νόμους τῶν τοιούτων καταστάσεων καὶ κινήσεων, λέγεται Μηχανική· b) ἡ Φυσική. Τὰ φαινόμενα τουτέστι προέρχονται ἔπειτα καὶ ἐκ τῆς ἐνεργείας ἐσωτερικῶν δυνάμεων τῶν σωμάτων, χωρὶς νὰ προχωρῶσι μέχρι τῆς στοιχειακῆς μεταβολῆς τῶν φαινομένων καὶ ἀνίχνευσιν τῆς φύσεως τῶν παραγουσῶν αὐτὰ δυνάμεων· τὴν ἔρευναν δὲ τῶν νόμων τῶν τοιούτων ἀνέλαβε ἑτέρα ἐπιστήμη ἥτις ἐκλήθη ἰδίως Φυσική· c) ἡ Χυμία. Τὰ φαινόμενα εἶναι πρὸς τούτοις μεταστοιχειώσεις σωμάτων, ἤτοι συνθέσεις καὶ ἀναλύσεις τῶν ἁπλῶν οὐσιῶν, ἐξ ὧν συνίστανται πάντα τὰ σώματα, ὀργανικὰ καὶ ἀνόργανα, προερχόμενα ἐκ τῆς ἐνεργείας τῶν εἰς πᾶσαν ὕλικὴν οὐσίαν ἐνοικουσῶν φυσικῶν δυνάμεων· ἡ ἐπιστήμη λοιπὸν ἡ ἐρευνῶσα τοὺς νόμους τῆς ῥηθείσης συνθέσεως καλεῖται Χυμία· d) ἡ Φυσιολογία κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν τῆς λέξεως. Αὕτη βοηθουμένη ὑπὸ τῆς ἀνατομῆς, τῆς χυμίας καὶ τῆς φυσικῆς, προτίθεται κυρίως νὰ ἐξηγήσῃ τὸ σύνολον τῶν ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ ἀνθρώπου τελουμένων φαινομένων τῆς ζωῆς. Ὡς δὲ ἡ Ἀνατομὴ οὕτω καὶ ἡ Φυσιολογία ἐπεκτείνει τὸν κύκλον τῶν σπουδῶν αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ λοιπὰ ζῷα, ὡς καὶ τὰ φυτά· e) ἡ Ἰατρική, ἥτις προαχθεῖσα ἐκ τῆς συνδρομῆς τῶν τελευταίων τούτων ἐπιστημῶν, σκοπεῖ ἰδίως τὴν θεραπείαν τοῦ νοσοῦντος σώματος τοῦ ἀνθρώπου, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ ζῴου, ὅτε καλεῖται Κτηνιατρική. Ὑποδιαιρεῖται δὲ καὶ αὕτη εἰς πολλοὺς κλάδους, ὡς τὴν Παθολογικήν, Μαιευτικήν, Χειρουργικήν, Φαρμακευτικὴν κλπ.

Ἕπεται συνέχεια. Χ. ΚΑΡΜΙΤΣΗΣ

ΑΣΑΚΕΣΠΕΙΡΙΑ.

Συνέχεια· ἴδε σελ. 42.

Β'

Ἀλλὰ πρὶν ἢ πραγματευθῶμεν περὶ τῶν μεταξὺ Ἀμερικανῶν καὶ Σακεσπείρου ἐπ' ἐσχάτων συμβάντων, δὲν θεωροῦμεν ἄπο σκοποῦ νὰ κάμωμεν μικράν τινα ἐκδρομὴν πρὸς παρελθὸν ὀλίγον τι μεμακρυσμένον, καὶ νὰ προτάξωμεν γενικά τινα περὶ τοῦ κορυφαίου τούτου ποιητοῦ.

Ὁ Σακεσπεῖρος δὲν ηὐδαιμόνησεν ἐν τῷ βίῳ του. Πτωχὸς καὶ νομὰς, περιεφέρετο ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, γράφων ἐπὶ τοῦ γόνατος τὰς τραγῳδίας του τὴν ἡμέραν, τὴν δὲ νύκτα διδάσκων αὐτὰς ὁ ἴδιος μετὰ καὶ ἄλλων ἐπὶ ξυλίνων παραπηγμάτων, ἀντὶ σκηνικοῦ θεωρείου, ἐχόντων λευκὴν σινδόνα ἀντὶ αὐλαίας.

Καὶ μετὰ θάνατον δὲ οὐκ ὀλίγον ἐμαρτύρησε, καὶ εἰσέτι ἐξακολουθεῖ μαρτυρῶν. Ἔπαθε καὶ πάσχει ὅ,τι καὶ τὸ κρανίον τοῦ δημώδους ἐκείνου μύθου. Τὸν ψήνουν καθ'ἡμέραν οἱ σχολιασταὶ θαυμασταί του ἐντὸς τοῦ κλιβάνου τῆς σχολαστικότητός των. Ἄλλοτε τὸν ἐκάλεσαν βάρβαρον, διότι δὲν ἐσεβάσθη τὰς τρεῖς θεότητας ἑνότητας τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου καὶ τῆς πράξεως. Ἴσως δὲν τὰς ἐγίνωσκε. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὰς ἐγίνωσκε καὶ ὑπερεπήδησεν, ἔπραξε κάλλιστα. Ἤθελεν ἄλλως γράψῃ δράματα ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ἀναγινώσκει τις ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς κλίνης του, χωρὶς ποσῶς ν' ἀνατινάσσηται ἐνίοτε. Ἡμεῖς οἱ ἐν Ἀθήναις

γινώσκομεν τί δράματα ἤθελε γράψῃ. Πρῶτος ὁ Βολταῖρος τὸν ἐξέθαψε. «Εὑρίσκω, ἔγραφε περὶ αὐτοῦ, καί τινας ἀδάμαντας ἐντὸς παχέος βορβόρου.» Βιβλιοθήκην ὁλόκληρον δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἐκ πάντων, ὅσα περὶ Σακεσπείρου ἐγράφησαν ἀπὸ τριακονταετίας. Οὐ μόνον ἐν τῇ πατρίδι του οἱ ἱστορικοί, οἱ κριτικοὶ καὶ οἱ σχολιασταὶ διηρεύνησαν αὐτόν, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως περιπαθῶς λεπτολογοῦντες, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις τῆς Εὐρώπης τόποις, ἰδίως δὲ ἐν Γερμανίᾳ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ὁ Λέσσιγκ, ὁ Ἕρδερ, ὁ Χλέγελ, καὶ αὐτὸς ὁ ἱστορικὸς Γερβῖνος, ἐσακεσπείρησαν, καὶ πάρα πολὺ μάλιστα. Τὸν ἔκαμαν ἐδικόν των, πατριώτην των, διατεινόμενοι μάλιστα, ὅτι ὁ καλὸς Σακεσπεῖρος εἶναι ὁ Σακεσπεῖρος τοῦ Χλέγελ. Τῷ ἐδάνεισαν χιλίας ἐννοίας, διὰ τὰς ὁποίας ἴσως φωνάζει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (ἐκ τῆς κολάσεως θέλω νὰ εἴπω)

Ἂν ἠξεύρω τί ἐννοίας μοῦ δανείζ' αὐτὸς ὁ χοῖρος,
Νὰ μὴν ἦμαι Σακεσπεῖρος!

Τὸν ἀνέλυσαν κατὰ τὰς κριτικὰς μεθόδους των, τὸν ἔκριναν πολλάκις τῷ φανῷ τῶν θεωριῶν των. Ἀναζητοῦντες ὀλιγώτερον ἐκεῖνο, ὅπερ εἶπεν, ἢ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐνόμισαν ὅτι ἠθέλησε νὰ εἴπῃ, μετεχειρίσθησαν αὐτὸν ὡς καὶ οἱ ἀλεξανδρινοὶ τὸν Ὅμηρον, ὡς ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτην. Τῷ ἔθεσαν ἐν τῷ νῷ πράγματα, ἅτινα ἴσως οὐδ' ἐφαντάσθη ποτέ. Ἔπλασαν δῆλα δὴ Σακεσπεῖρον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτῶν. Ἔκαμαν ἐνίοτε ὅπως ὁ ποιητὴς ἐπέγραψε μίαν του κωμῳδίαν: Much ado about nothing (Πολὺν θόρυβον διὰ τίποτε).

Ἀλλ' ἕως ἐδῶ τὸ πρᾶγμα ὑποφέρεται.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ὅμως ὑπερηκόντισαν.

Διϊσχυρίσθησαν, καὶ διϊσχυρίζονται, ὅτι ὁ Σακεσπεῖρος ἦτο ἁπλοῦς ἠθοποιὸς, καὶ ὅτι οὗτος ἔγραψε τὰς τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας του ὅσον καὶ ὁ Μιραβὼ τοὺς λόγους του, καὶ ὅτι ταύτας τὰς τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας ἔγραψεν ὁ φιλόσοφος καὶ νομοκράτωρ καγκελάριος Βάκων.

Ἰδοὺ δὲ πῶς ἤρχισεν ἡ ὑπόθεσις.

Μετὰ διακόσια τεσσαράκοντα ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Σακεσπείρου, καθ' ἃ οἱ ἀναρίθμητοι ἀναγνῶσταί του ἐπίστευσαν πάντοτε ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτῶν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ δημιουργὸς τῆς δόξης του, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1856, ἡ ἀμερικανὶς μὶς Δελία Βάκων ἐδημοσίευσεν ἄρθρον, δι'οὗ ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ὁ πραγματικὸς συγγραφεὺς τῶν δραμάτων τοῦ Σακεσπείρου δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ Σακεσπεῖρος, ἀλλ'ὁ Φραγκῖσκος Βάκων. Δὲν γνωρίζομεν ἂν ἡ ἀμερικανὶς δεσποσύνη κατήγετο ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ φιλοσόφου καγκελαρίου· ἐν τούτοις ἡ διδασκαλία της αὕτη διεσπάρη, διέπλευσε καὶ τὸν ὠκεανὸν, καὶ ἀπέκτησεν ἐν Λονδίνῳ ἕνα προσήλυτον, τὸν Οὐίλλιαμ Χ. Σμὶθ, ὅστις τὸ ἑπόμενον ἔτος ἔφερεν ἐνώπιον τῶν συμπατριωτῶν του τὴν *βακωνικὴν ἀπαίτησιν* (baconian claim), ἥτις εὗρε πολλοὺς ὑπερασπιστὰς, ἐν τῇ ἀριστοκρατικῇ ἰδίως τάξει. Ἐσκέπτοντο ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ ἀριστοκρατικοί, ὅτι ἤθελεν ἐπιπροστεθῇ τι εἰς τὸ γόητρον τῆς τάξεώς των, ἐὰν ἀπεδεικνύετο ὅτι ὁ μέγας ποιητὴς εἶχεν ἐξέλθει ἐκ τοῦ οἴκου των. Τοιαύτη δ' ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει πάντοτε ἡ τάσις τῶν ἄγγλων εὐπατριδῶν· ὅταν δὲν δύνωνται νὰ διαφιλονεικήσωσι τὴν ἀξίαν τινὸς ἐκ τῶν τοῦ λαοῦ, προσπαθοῦσι νὰ τὸν προσοικειωθῶσιν ἐπιτηδείως, ὥστε παρουσιάζουσιν αὐτὸν ἔπειτα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους φέροντα τὴν τοῦ λόρδου φενάκην. Εἰς αὐτὴν ἴσως τὴν μακιαβελικὴν σκέψιν ὑπεχώρησε καὶ ὁ λόρδος Πάλμεστων, ὅταν ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς βακωνικῆς θεωρίας· εἰς ἐκεῖνον δέ, ὅστις τῷ ἀντέτασσε τὴν μαρτυρίαν τοῦ Βὲν Ἰόνσων, περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ἔργων τοῦ Σακεσπείρου, ὁ εὐγενὴς λόρδος ἀπήντα μετ' εὐκόλου πεποιθήσεως: «Πᾶ! αὐτοὶ οἱ κατεργαραῖοι βοηθοῦνται μεταξύ των· ἔπειτα δὰ ἠμπορεῖ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰόνσων νὰ ἠπατήθη, καθὼς ἠπατήθησαν καὶ τόσοι ἄλλοι.»

Ἀλλ' ἐν Ἀμερικῇ ἰδίως ἔκαμε τὴν τύχην της ἡ θεωρία αὕτη. Οἱ Γάγκεις ῥέπουσι φύσει μᾶλλον ἢ οἱ Ζὼν Βοὺλ πρὸς τὰ παράδοξα καὶ τεράστια. Ἐν Ἀμερικῇ οὐ μόνον φιλολογοῦντες, ἀλλὰ καὶ πολιτικοί, καὶ στρατιωτικοὶ προσέτι—μάρτυς ὁ νομοδιδάσκαλος καὶ διακεκριμένος πολιτικὸς στρατηγὸς Βοῦτλερ—πιστεύουσι καὶ ὑποστηρίζουσιν, ὅτι ὁ ἀληθὴς Σακεσπεῖρος ἦτο ὁ Βάκων. Ἡ θεωρία αὕτη ἐπὶ τέλους εὗρε καὶ τὸν ἐξηγητήν της, τὸν καθηγητὴν τῆς νομικῆς Ναθαναὴλ Ὅλμες, ὅστις ὑπεστήριξεν αὐτὴν διὰ τόμου ἐκ σελίδων *ἑξακοσίων*. Ἐξακολουθοῦσι δ' ἔτι νὰ ἐργάζωνται ἐπ' αὐτῆς, καὶ προχθὲς ἀκόμη τῷ 1874, ἐδημοσιεύθη ἔν τινι περιοδικῷ φύλλῳ τῆς Ἀμερικῆς μελέτη ὑπὲρ τῆς *βακωνικῆς ἀπαιτήσεως*.

Ἰδοὺ δὲ τί λέγουσιν οἱ βακωνικοὶ ἀσακέσπειροι.

Ὁ Φραγκῖσκος Βάκων, συνομίληκος τοῦ Σακεσπείρου παρὰ τέσσαρα σχεδὸν ἔτη, καὶ κατὰ τὴν νεότητά του ὑπεραγαπῶν τὴν θεατρικὴν σκηνὴν, συγκατέβαινε τῇ φιλίᾳ τῶν διασημοτέρων τότε ἠθοποιῶν καὶ δραματικῶν, καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μάλιστα εἶναι βέβαιον ὅτι ἔγραψε καὶ δύω δράματα. Ἐν τούτοις, ἡ κοινωνικὴ τάξις του, ἡ φιλοδοξία του, ἡ ἀξιοπρέπειά του, τῷ ἀπηγόρευον τὴν διαρρήδην ὑπὲρ τοῦ θεάτρου ἐργασίαν. Ἀλλ' ὁ Σακεσπεῖρος τῷ δανείζει τὸ ὄνομά του. Πολλαὶ ἐνδείξεις, λέγουσιν οἱ βακωνικοί, τὸ ἀποδεικνύουσιν ἀποχρώντως. Ἐν πρώτοις δὲν εἶναι παράδοξον, οἱ ἐνδοξότεροι οὗτοι συγγραφεῖς τοῦ αἰῶνός των νὰ μὴ κάμουν οὔτε ἕνα πρὸς ἀλλήλους ὑπκινιγμὸν ἐν τοῖς ἑαυτῶν συγγράμμασι; Ἔπειτα, πόθεν προέρχεται ἡ συνυπαρξία ἐν τοῖς ἔρ-

γοις ἀμφοτέρων τῶν αὐτῶν ἰδεῶν, τῶν αὐτῶν λεκτικῶν σχημάτων, τῶν αὐτῶν ἔτι σφαλμάτων ἐν ταῖς παραθέσεσι ; Καὶ ἡ χρῆσις ὅρων νομικῶν, φυσικωτάτη παρὰ νομομαθεῖ, οἷος ὁ Βάκων, παραδόξως λίαν ἀπαντᾷ παρὰ τῷ ἠθοποιῷ Σακεσπείρῳ. Ὁ πρὸς τὰ προνόμια, ἐπὶ τέλους, τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνικῆς τάξεως θαυμασμὸς, ἡ ὑψηλὴ περὶ βασιλείας ἰδέα, δὲν ἀναφέρονται κάλλιον εἰς τὸν καγκελάριον ; Δὲν εἶναι, ἄλλως τε, εὐνόητον, πῶς εἷς ἠθοποιὸς ἐκ ταπεινοῦ γένους, ζῶν μεταξὺ χυδαίων ἀνθρώπων, ἦτο δυνατὸν νὰ γιγνώσκῃ τὴν βαθύνοα καὶ μεγαλοπρεπῆ γλῶσσαν τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν !—Τοῦτ'αὐτὸ εἶπέ ποτε καὶ ὁ Κονδὲ περὶ Κορνηλίου, ἀκούσας τὴν γλῶσσαν τοῦ *Σερτορίου* του:—Ποῦ διάβολο ἔμαθε τὴν πολιτικὴν αὐτὸς ὁ Κορνήλιος ;

Καὶ ἄλλα οἱ ὀπαδοὶ τῆς *βακωνικῆς ἀπαιτήσεως* προβάλλουσιν ἐπιχειρήματα ἤττον σπουδαῖα· ἀλλὰ ταῦτα παρατρέχομεν, ὡς ὄντα ἐν χωρισμῷ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἂν οὐχὶ ἐν τελείᾳ διαζεύξει, κατὰ τῆς λογικῆς. Κατὰ ταῦτα δὲ οἱ Ἀμερικανοὶ παρασυνεβλήθησαν τοῖς . . . Γερμανοῖς, οἵτινες καὶ οὗτοι μὲ ψύλλου πηδήματα ἠθέλησαν νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ἀνυπαρξίαν *ἑνὸς* Ὁμήρου, ὡς καὶ τὴν τελείαν ἐξόντωσιν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἀλλ' ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάττῃ πάντοτε ἀπὸ γραμματισμένους . . . εὐήθεις, ἀπὸ κριτὰς... ἀκρίτους, καὶ ἀπὸ τιμίους . . . ψεύστας !

(ἕπεται συνέχεια) Δ. ΚΟΝΤΑΡΙΝΗΣ.

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΜΟΝΗΣ

(μετάφρασι ἀπὸ τὸ ἱσπανικὸ)

Ὅμοια μὲ ἀλαφρώτατη κατάχνια, μιὰ ψυχὴ νεοβγαλμένη ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ Αἰωνίου ἐκατέβαινε εἰς τὴ γῆ, διορισμένη νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ κορμὶ ἑνοῦ νέου πλάσματος. Ὁ ἄγγελος φύλακας τὴν ἐσυντρόφευε, ὁδηγῶντάς την ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἀπεράντους κάμπους τῶν κόσμων, ὅπου, γυρίζοντας ἀκατάπαυστα, πλανῶνται τἀστέρια, ὡσὰν στρατεύματα ὑποταγμένα εἰσὲ σταθερὸ νόμο.

— Στάλαμμα τοῦ Πλάστη, τῆς λέει ὁ ἄγγελος, ἁπλόνοντας τσὴ φτερούγαις του γιὰ νὰ τῆς δόσῃ ἰσκιά, αὔριο, κλεισμένη εἰσὲ στενὴ φυλακή, θὰ θυμᾶσαι ποῦ ἐγεννήθηκες καὶ θἀναζητᾷς μὲ πόθο ἕνα καλὸ ἀποῦ πάντα θά σου φεύγῃ.

— Καὶ τί, ἀποκρίθηκε ἡ ψυχή· πῶς ὁ κόσμος εἶναι τόπος τῆς ἐξορίας ;

— Ὁ κόσμος ἀποῦ πᾶς νὰ κατοικήσῃς εἶναι γιομάτος θλίψες· ἡ δοκιμὴ ὁποῦ εἶσαι διορισμένη ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ ὑποταχτῆς, θὰ ἦναι ἡ δόξα σου ἂ νικήσῃς ἢ παντοτεινὸ βάσανο ἂ' νικηθῆς.

— Καὶ ὁ ἀκατάπαυτος πόθος τοῦ εἶναί μου δὲ θὰ ἀβρῃ ποτὲ τρόπο νὰ εὐχαριστηθῇ ;

— Νὰ αὐτὴ ἡ γοργοκίνητη γῆς ἀποῦ θὰ ἦναι ἡ κατοικιά σου, ἀποκρίθηκε ὁ ἄγγελος δείχνοντάς της τὸ μικρὸν πλανήτη ἀποῦ ἐγύριζε 's τὰ πόδιά του !—Ἐκεῖ μένε εἰς τὰ βάσανά σου, μακρινὸ μαρτύριο· καὶ ὅταν ἀνώφελα θὰ τυραγνιέσαι γιὰ νὰ ἀβρῃς τὴν εὐτυχία, ὅταν σκύφτοντας εἰς τὸ βάρος τῆς ἀδικίας θὰ ἀβρίσκεσαι ἀδύνατη, ἕτοιμη νὰ πέσῃς, ἀσύκοσε τὰ ματιά σου εἰς τὸν οὐρανό, ἀποῦ ἄφησες, καὶ θυμήσου πῶς ἐκεῖ εἶναι ἡ πατρίδα σου.

— Καὶ ποῦ θὰ ἀβρω τὴ χρειαζόμενη δύναμι γιὰ νὰ ἀπομείνω τόσα βάσανα ; εἶπε ἡ ψυχὴ καὶ ἐκατέβαινε ὡστόσο, ὅμοια μὲ τὴν τρεμάμενη κατάχνια ἀποῦ ὁ ἄνεμος κυλάει ἀπ' τὸ βουνό.

— Κύττα, τῆς λέει ὁ ἄγγελος, στρέφοντας τὸ πέταμμά του πρὸς ἕνα μεγάλο μυριοχρώματο σύγνεφο ἀποῦ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ἀπὸ τὴ γῆς ἐγενότανε ἀπὸ μικρὰ κομμάτια, ὡσὰν μπαμπάκι ἀποῦ ἐσυνάζονταν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ καὶ ὁποῦ μ' ὅλις πημμένα εἰσὲ χίλιους διαφορετικοὺς τόπους, τὰ ἐσυμμάζονε, σπρόχνοντάς τα ὁ ἀέρας, ἀποῦ μὲ τσὴ φτερούγαις τους ἐταράζανε ἀμέτρητα πνεύματα σοβαρὰ εἰς τὸ πρόσωπο καὶ εἰρηνικὰ 's τὴν ὄψι—ἐδῶ πήγει τὸ δάκρυ τῶν ἀνθρώπων, ὅταν σηκόνεται ἡ καταχνιὰ ἀπὸ τῆ γῆς.

— Καὶ αὐτὰ τὰ πνεύματα, ἀποῦ ἀκατάπαυστα πετᾶνε ; . .

— Χαρίζουνε τὰ δάκρυα ὁποῦ ἔχυσε ἡ ὑπομονετικιὰ ἀρετὴ ἢ τὸ ματανοιωμένο κρῖμα, ἀπὸ ἐκεῖνα ἀποῦ γεννάει ὁ θυμὸς ἢ ἀποῦ κάνουν νὰ πέφτουν τὰ πάθη τῆς κόλασις. Μὲ τὰ πρῶτα κάνουνε αὐτὸ τὸ σύγνεφο κάτασπρο ὡσὰν τὸ χιόνι καὶ σὲ μύρια χρώματα βαμμένο· τὰ ἄλλα, πήγοντας, κάνουν αὐτὸ ἀποῦ βλέπεις ἐκεῖ πέρα, μαῦρο ἀσὰν τὰ σκοτάδια ὁποῦ ἐβασιλεύαν, πρὶν γένῃ τὸ φῶς. Τοῦτο γεννάει τὴν ἀνεμοζάλη καὶ τὴν τρικυμία ἀποῦ δέρνει τὸν κόσμο· τὸ ἀστραποπέλεκο ἀποῦ γοργὰ καταιβαίνει γιὰ νὰ λαβώσῃ τὸν ἄνθρωπο· τὸν ἄνεμο ποῦ μουγκρίζει ξερριζόνοντας τοὺς ψηλοὺς κέδρους ἢ σύψυχα βυθίζοντας 's τὸ πέλαγο τὰ πλεούμενα. Τὸ ἄλλο ρίχνει 's τὴ γῆς τὴ βροχὴ ποῦ κάνει καρπερούς τοὺς κάμπους, ξαναπρασινίζει τὰ λιβάδια, σβύνει τὴ δίψα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ μικροῦ σκυλιοῦ καὶ ραντίζει τὰ ἄνθια μὲ τὸ χάρισμα τῆς δροσιᾶς της, ποῦ δροσίζει τὰ μπουμπούκιά τους, πλασμένα ἀνάμεσα εἰς τὰ φύλλα, ὡσὰν τὸ μαργαριτάρι εἰς τὴ μαργαριτόρριζα.

— Καὶ τόσο πολὺ κλαῖνε οἱ ἄνθρωποι ;

— Τόσο πολὺ κλαῖνε. Εἰς αὐτὸ εἶναι καταδικασμένοι γιὰ ταῖς ἀνομίαις τους.

— Καὶ πῶς θὰ βροῦν συχώρεσι 's τὰ κρίματά τους ;

— Χύνοντας τὰ δάκρυά τους εἰς τὴν ἀρετή.

— Ἂς ἔχῃ δόξα ὁ Πλάστης καὶ οἱ νόμοι του, εἶπε θλιμμένη ἡ ψυχὴ, βλέποντας ἀποῦ ἀπὸ στιγμὴ εἰσὲ στιγμὴ ἐσίμονε περσότερο εἰς τὸν τόπο ἀπὸ τὰ μαρτύριά της.

Ξάφνου ἕνα ἀπέραντο ἀναστέναγμα ὁποῦ ἔβγαινε ἀπὸ τὴ γῆς ἐτρόμαξε τὴν ψυχή, ἀποῦ τρέμοντας ἐκατέβαινε· κάτι ὅμοιο μὲ τὴ νοτερὴ καταχνιὰ ἐσκοτείνιασε τὸν ἀέρα τρογύρου της καὶ τὴν ἔκαμε νὰ σταματήσῃ φοβισμένη.

— Τί σὲ τρομάζει ; τῆς λέει ὁ ὁδηγός της.

— Αὐτὸ τὸ ἀπέραντο ἀναστέναγμα . . .

— Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς ἀνθρωπότητος.

— Αὐτὴ ἡ κατάχνια ὁποῦ ἐσκοτείνιασε τὸ δρόμο μου . . .

— Εἶναι τὸ δάκρυ τῆς ἀνθρωπότητος ἀποῦ πήγει.

— Θεέ μου, σπλαγχνίσου με !

— Ἔχε πίστιν καὶ ἐλπίδα· χαῖρε.

Καὶ ὁ ἄγγελος ἔκλεισε τσὴ φτερούγαις του, ταῖς ἄπλωσε πάλε καὶ ἐχάθηκε ἀπὸ τὰ ματιά της.

Τότες ἡ ψυχὴ ἔμεινε ὁλομόναχη· ἐκύτταζε τρογύρου της καὶ εὑρέθηκε βυθισμένη εἰς ἕνα ἀπέραντο πέλαγο ἀπὸ πίκραις.

Ἔστρεψε τὴν ὄψι της κατὰ τὸν οὐρανό, τὴν παλαιά της πατρίδα, καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ἐζητοῦσε ἔλεος ἀπὸ τὸν Αἰώνιον ἐχύσανε τὰ ματιά της τὰ πρῶτά τους δάκρυα.

Πέφτοντας αὐτὰ τὰ δάκρυα ἐγεινήκανε ἄλλος ἄγγελος ἀνεξήγητος, μὲ τὰ μάτια βασιλεμμένα, τὰ χέρια σταυρωμένα εἰς τὸ στῆθος καὶ ἁπλόνοντας ταῖς δαμασκηνόχρωμαις φτερούγαις του, ἐπρόσφερε νέα προφύλαξι εἰς αὐτὴν τὴν ἔρμη ψυχὴ 's τὸ σκληρὸ δρόμο τοῦ πόνου.

Ἦταν ὁ ἄγγελος τῆς ὑπομονῆς.

[H F Varela] ΑΒΕΛ

Ἐν Κερκύρᾳ.

ΔΙΑΤΙ ΔΕΝ ΝΥΜΦΕΥΟΜΑΙ

Τῇ Ἐρ . . .

Μὲ ἠρώτησές ποτε, καλή μου δεσποινίς, διατί ἂν καὶ ὑπερέβην τὸ τέταρτον τῆς ἑκατονταετηρίδος, δὲν ἀπεφάσισα νὰ νυμφευθῶ· πιστεύω ὅτι δὲν ἐλησμόνησες τί σοὶ ἀπεκρίθην, ὅτι δηλαδὴ τὸ νυμφεύεσθαι δὲν εἶναι τοῦ συρμοῦ, καὶ ἐγὼ πιθηκίζων ἀκολουθῶ πᾶν ὅ,τι οἱ ἄλλοι πράττουσι· γελῶ δηλαδὴ εἰς τὸ δρᾶμα καὶ συχνότατα κλαίω εἰς τὴν κωμῳδίαν· κοιμοῦμαι εἰς τὰ καλλίτερα μέρη τοῦ δράματος, καὶ ἐξυπνῶν χειροκροτῶ, διότι καὶ οἱ ἄλλοι χειροκροτοῦσι· σοὶ προσθέτω δὲ ἤδη ὅτι προχθὲς ὀλίγον ἔλειψε, ἀπομιμούμενος τὸν σεβαστόν μοι κ. Πζ., νὰ ἐκφωνήσω λόγον εἰς τὸν μακαρία ἤδη τῇ λήξει ξενοδόχον μου, διότι ὁ καλὸς κἀγαθός, ἀλλ' ἀνόητος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ἀρκετὰ μὲ εἶχε πιστώσει· ἀνέλαβα ὅμως περιμένων νὰ ποθάνῃ πτωχός τις, ὁ ὁποῖος νὰ ἔχῃ κἀνὲν παράσημον τοῦ ἀγῶνος ἢ τοῦ συντάγματος, διὰ νὰ τοῦ ἐκφωνήσω συγχρόνως καὶ τὸν ἐπικήδειον καὶ τὸν ἐπιτάφιον, καὶ πιστεύω, ὅτι οἱ συγγενεῖς του δὲν θὰ φανῶσιν ἀγνώμονες· ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον. Διατί δὲν νυμφεύομαι ; Ἰδοὺ καὶ ἄλλη ἀπάντησις. Ἐσπούδασες καὶ καλῶς, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἔμαθες δὲ ὅτι εἰς τὴν ἀριθμητικὴν ὑπάρχουσι δύο εἰδῶν ἀναλογίαι, κατ' εὐθεῖαν καὶ ἀντιστρόφως ἀνάλογοι, ἐπειδὴ δὲ παρατηρῶ, ὅτι εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοὐλάχιστον τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογος πρὸς τὸν γάμον, δηλαδή, ὅσον αὐξάνει ὁ πληθυσμός, τοσοῦτον οἱ γάμοι ἐλαττοῦνται, διὰ τοῦτο δὲν νυμφεύομαι καὶ σὺ μὲν βεβαίως λέγεις ὅτι εἰς τοῦτο πταίουσιν οἱ ἄνδρες, ἐγὼ δὲ αἱ γυναῖκες καὶ θὰ προσπαθήσω νἀποδείξω τοῦτο. Ἐσπέραν τινά, διερχόμενος παρά τινα οἰκίαν, ἀκούω ἄθλιόν τινα λέγοντα εἰς πτωχὴν νεάνιδα, τὴν ὁποίαν ἔλαβε βεβαίως ἄνευ προικός, ἀλλ' ἥτις θὰ τοῦ ἔβγαινε τὴν πίστιν, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον «*ἀθλία, συλλογίσθητι ὅτι σ' ἐπῆρα γυμνὴ μὲ τὸ 'ποκάμισο*». Ἡ καρδία μου ἐθλίβη· ἐπροχώρησα, ὅτε ἀκούω σειρῆνά τινα λέγουσαν εἰς τὸν σύζυγόν της «*ἄθλιε, σὲ ἠγόρασα ἀντὶ ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων.*» «*Κυρία*, ἔλεγε τρίτος τις εἰς τὴν σύζυγόν του «*μ' ἐμάγευσες καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω ποίαν ἔχιδναν ἐνυμφεύθην.*» «*Ἕνεκα τῆς σπατάλης σου τὰ τέκνα μας θἀποθάνωσιν εἰς τὰς ὁδούς*, ἔλεγεν ἄλλος τις, *παῦσον τὴν πολυτέλειαν*» δὲν ἐδυνήθην πλέον νὰ σταματήσω καὶ ἀπεμακρύνθην τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, ψιθυρίζων τὸ τοῦ Ἰουβενάλη *οὐδὲν ἀφορητότερον πλουσίας γυναικός*. Ὁ ταλαίπωρος σατυρικός, γράφων τὸν στίχον τοῦτον, θὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀνωτέρω κυρίαν. Κομψή τις καὶ θελκτικὴ κυρία ζητεῖ ἀπὸ τὸν σύζυγον της νέα πρὸς τὰ ὑπάρχοντα αὐτῇ πολλὰ φορέματα, ὁ σύζυγός της τῇ λέγει, «ἀλλ' ἔχεις τόσα, ὅσα δὲν σοὶ χρειάζονται»· τὸ ἑρπετὸν ὅμως τοῦτο, ἀφ' οὗ ἐξαντλήσῃ πάσας τὰς θωπείας του, τῷ λέγει, κύριε ! *ὅ,τι ἡ γυνὴ θέλει καὶ ὁ Θεὸς τὸ θέλει*· καὶ ὁ τάλας ὑπείκει καὶ ἀπογυμνοῦται. Ὁ Πλαῦτος λέγει, *τίς ἡ ὡραιοτάτη προὶξ διὰ τὴν γυναῖκα ; βίος ἀγνός· εἰ μόνον ἔσται ἐντελῶς ἀγνὴ ἀρκούντως ἔσται πενον προικισμένη*· ἀλλ' ἐὰν θελήσῃ τις νῦν νὰ εὕρῃ γυναῖκα, οἵαν ὁ Πλαῦτος λέγει, πρέπει νὰ εὕρῃ καὶ νέον Διογένην, διὰ νὰ ἅψῃ μεθ' ἡμέραν τὸν λύχνον του, κράζων *γυναῖκα ζητῶ*.

Ὦ νεάνιδες ! ἐγκαταλείψατε τὴν πολυτέλειαν, ἀσπάσθητε τὸν πατριαρχικὸν βίον τῶν προγόνων μας, παύσατε νὰ φαντάζησθε ὅτι δύνασθε νὰ γείνητε αἱ ἡρωΐδες τῶν μυθιστορημάτων, ἅτινα ἀναγινώσκετε, ἔχετε πάντοτε κατὰ νοῦν τὴν Ἀνδρομάχην λέγουσαν εἰς τὸν Ἕκτορα:

Ἕκτωρ ἀτὰρ σοὶ μοὶ ἔσῃ πατὴρ καὶ πότνια
μήτηρ, σοὶ δὲ κασίγνητος κτλ.

καὶ τόσοι καὶ οἱ γάμοι θέλουσι πληθυνθῇ καὶ ἡμεῖς γινόμεθα δοῦλοι ὑμῶν· τότε δὲ καὶ ἐγὼ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν μου τὴν ἀγγλικὴν παροιμίαν, *γάμος καὶ κρεμάλα πεπρωμένον*, καὶ νὰ νυμφευθῶ.

Ἐν τέλει σοὶ προσθέτω καὶ τὴν ἑπομένην συνταγὴν ἐκ τοῦ Ὀβιδίου, ἂν καὶ ἀντιφρονῇ τὰ μέγιστα πρὸς τὰς ἰδέας σου· *ἐὰν καλῶς θέλεις νὰ νυμφευθῇς, μὴ ζήτει ἀλλαχοῦ γυναῖκα ἢ ἄνδρα εἰμὴ ἐν τῇ τάξει σου.* Ἤδη πιστεύω ὅτι θὰ ἔχω δίκαιον, καὶ θὰ τὸ ὁμολογήσῃς, ἐκτὸς ἂν μ' εἴπῃς ὅτι τὸ ἀληθέστερον πάντων τούτων εἶναι ὅτι, ἡ ἀλήθεια εἶναι μία τοῦ λαοῦ ἡ παροιμία.

Τὸν ἀράπη θὰ λευκάνῃς;
ἄδικα τὸν κόπο κάνεις.

Θ. Λ.

Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΜΝΕΙ ΤΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

[ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ]

Ὑπῆρχέ ποτε γεωργὸς τοῦ ὁποίου οἱ ἀγροὶ ἦσαν πλούσιοι καὶ γόνιμοι.

Ἡ γῆ του παρῆγε διπλῆν συγκομιδήν, οἱ μεστοὶ στάχυές του ἐξωγκοῦντο ἐπὶ τοῦ στελέχους των καὶ οἱ κλάδοι τῶν δένδρων του ἐκυρτοῦντο ὑπὸ τὸ βάρος τῶν καρπῶν· τὰ κτήνη του ἦσαν παχέα καὶ βαρέα, αἱ δὲ ἀγελάδες εἰσήρχοντο τὸ ἑσπέρας εἰς τὸν σταῦλόν του μὲ μαστοὺς κρεμαμένους, πλήρεις γάλακτος. Ἐν τούτοις οἱ πέριξ αὐτοῦ ἀγροὶ τῶν γειτόνων του ἦσαν ἄθλιοι καὶ ἄγονοι· ἡ γῆ ἡ ἀχάριστος τοῖς ἤρνεῖτο τὰ δῶρά της, καὶ κατὰ τὸ θέρος δὲν ἐπλήρουν οὐδὲ τὸ ἥμισυ τῶν ἀποθηκῶν των.

Οἱ γείτονες, ἐκ ζηλοτυπίας κινούμενοι, ἐφαντάσθησαν ὅτι ἐξήσκει μαγείας, ὅπως ἑλκύσῃ εἰς ἑαυτὸν μόνον ὅλα τὰ πλούτη τοῦ ἐδάφους, προσβάλῃ δὲ μὲ στείρωσιν τοὺς ἀγροὺς τοὺς καλλιεργουμένους ὑπὸ τῶν ἄλλων.

Τὸν κατήγγειλαν λοιπὸν εἰς τὸν διοικητὴν ὡς ἄνθρωπον ὕποπτον καὶ ἐπικίνδυνον, ὁ δὲ διοικητὴς τὸν προσεκάλεσε νὰ ἀπολογηθῇ εἰς πάντα ταῦτα.

Ὁ γεωργὸς ἐνεφανίσθη, ἀλλ' οὐχὶ μόνος.

Ἦλθε μὲ τοὺς βόας του τοὺς γεωργικούς, ἔχοντας πλατὺ στῆθος, δέρμα κρεμάμενον, καὶ μέτωπον πλατὺ καὶ ἐστολισμένον μὲ κέρατα ῥωμαλέα.

Ἦλθε μὲ τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖά του, τὸ ἄροτρον, τὸν τρίβολόν του, ἔχοντα τομέα ὀξὺν καὶ διαπεραστικόν, καὶ μὲ τὸ ὑνίον του λαμπρὸν καὶ καθαρόν.

Ἦλθε μετὰ τῆς θυγατρός του, ἐνεργητικῆς καὶ ἰσχυρᾶς, μὲ ὀφθαλμοὺς ζωηροὺς καὶ μὲ βραχίονας γυμνοὺς καὶ ἰσχυρούς.

Προχωρήσας δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα εἶπε:

«Μὲ κατηγοροῦσιν ἐνώπιόν σας· ἰδοὺ ἡ ἀπολογία μου.

»Αἱ μαγεῖαί μου εἶναι οἱ βόες μου οἱ ἐνεργητικοί, τὸ ἄροτρόν μου, ἡ ἐργασία μου.»

Καὶ ἀποκαλύψας τοὺς νευρώδεις βραχίονάς του:

«Αἱ μαγεῖαί μου, προσέθεσεν, εἶναι οὗτοι οἱ βραχίονες, οἱ ῥωμαλέοι καὶ ἀκούραστοι, εἶναι ἡ κόρη μου ἡ ἐνεργητικὴ καὶ δραστήριος.»

»Μὲ ταῦτα ὁ ἄνθρωπος ὑποτάσσει τὴν φύσιν καὶ τὴν καθιστᾷ ὑπήκοον. Ἡ ἐργασία κάμνει τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου.

»Ἐὰν εἶμαι ἔνοχος, καταδικάσατέ με· ἀπελογήθην.»

Ὁ γεωργὸς ἐσιώπησεν, ὅλοι δὲ οἱ περιεστῶτες εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐχειροκρότησαν πλήρεις ἐντροπῆς.

Λ. Λ. Γ.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Παρὰ Πέρσαις ἡ δικαιοσύνη ἀπονέμεται λίαν ἑτοίμως καὶ ἄνευ δικηγόρων. Ἰδιώτην τινὰ ὠργισμένον, ἐπιστρέφοντά ποτε ἐκ τῆς ἀγορᾶς, συνήντησεν ὁ ἀστυνόμος, ὅστις θέλων νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς δυσαρεσκείας του. «Κύριε, τῷ λέγει, τί φέρεις μεθ' ἑαυτοῦ;»—«Κρέας, τὸ ὁποῖον ἠγόρασα παρὰ τοῦ σφαγέως, ὅστις περιπαίζει καὶ ὑμᾶς, πωλῶν αὐτὸ οὐ μόνον τὸ τριπλοῦν τοῦ τιμήματός του, ἀλλὰ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ζητουμένου δίδων»—«Πῶς, λέγει, Κύριε!»—«Μάλιστα· ἐκ τοῦ κρέατος λείπουν τρεῖς οὐγκίαι.»—«Ὁδήγησόν με ὅθεν ἠγόρασας αὐτό!» Ὁ ἀστυνόμος διέταξε τὸν σφαγέα νὰ ζυγίσῃ αὐτὸ καὶ ἔλειπον τέσσαρες ἕως πέντε οὐγκίαι. Ἀποταθεὶς τότε ὁ ἀστυνόμος πρὸς τὸν ἰδιώτην, λέγει·—«Ὁποίαν δικαιοσύνην ζητεῖς παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; τί θέλεις νὰ γείνῃ εἰς αὐτόν;»—«Νὰ μοὶ συμπληρώσῃ τὸ ἐλλεῖπον διὰ τῆς σαρκός του.—Γενέσθω· σὺ αὐτὸς ὅμως ὀφείλεις νὰ κόψῃς αὐτὸ καὶ ἐάν τι περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον τοῦ ἐλλείποντος κόψῃς, θέλεις τιμωρηθῇ.»—Ὁ ἰδιώτης ἔκπληκτος ἐκ τῆς σοφῆς αὐτῆς κρίσεως ᾤχετ' ἀπιὼν ὡς κεραυνός.

***

Εἰς Νεοβόρακον συνάγονται κατ' ἔτος 8—9 χιλιάδες περιπλανώμενοι κύνες, τούτων δὲ οἱ μὴ ἀναζητούμενοι ὑπὸ τῶν κυρίων των, ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας, πνίγονται, καὶ τὰ πτώματά των μεταφέρονται ὑπὸ πλοιαρίων ἐνησχολημένων πρὸς καθαρισμὸν τῆς πόλεως εἴς τινα νησίδια, ὅπου οὐδὲν αὐτῶν ἀπορρίπτεται· διότι τὸ μὲν λίπος ἀναλύεται, τὰ δὲ δέρματα πωλοῦνται εἰς τοὺς κακασκευαστὰς τῶν χειροκτίων, τὰ δὲ ὀστᾶ χρησιμεύουσιν ἐξαιρέτως πρὸς πίανσιν τῆς γῆς.

Ο ΚΟΜΗΣ ΙΒΑΝΟΦΣΚΗΣ

ΑΙΝΙΓΜΑ

Συνέχεια ἴδε σελ. 47.

—Ἔπειτα, ἔλεγεν, ἐξακολουθοῦσα τὰς σκέψεις της, ὁ κόμης εἶναι ἄνθρωπος εὐγενής, οὐδέποτε δὲ ἀνὴρ τοιαύτης περιωπῆς εἶναι δυνατὸν νὰ προβῇ εἰς τοσοῦτον ἀναιδείας.

Τοιαῦτα περίπου διαλογιζομένη, ἡ ἀτυχὴς γυνὴ κατεδάμαζε τὴν ὀργήν της καὶ ἤλπιζεν ὅτι ὁ κόμης, ὀρθῶς σκεπτόμενος, θὰ παρητεῖτο.

Ἀλλ' ὁπόσον ἠπατᾶτο, νομίζουσα ὅτι ἡ εὐγένεια ἀποκλείει τὴν ἀναίδειαν!

Ἐπὶ τέλους ὁ κύριος Πέτκωφ ἀπῆλθεν, ὁ δὲ κόμης ἐνόμισεν ὅτι παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν εὐκαιρία ἀρίστη.

Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ κυρίου Πέτκωφ ὁ κόμης ἐπανῆλθεν.

—Ἔμαθον ὅτι ὁ σύζυγός σας ἀνεχώρησε, κυρία, εἶπε. Λυποῦμαι μάλιστα ὅτι δὲν τὸν εἶδον.

—Ναί, ἀπεκρίνατο αὕτη ἀπαθῶς. Ἔφυγε κατεσπευσμένως, ὥστε θὰ τύχῃ βεβαίως τῆς συγγνώμης σας, μὴ προφθάσας χθὲς νὰ σᾶς ἴδῃ.

—Ἀ! ὁ φίλτατος Πέτκωφ! Τὸν ἀγαπῶ, εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ θὰ τὸν ἐπιπλήξω. Δὲν μοὶ φαίνεται ὀρθὸν νὰφίνῃ τις οὕτω τοιαύτην σύζυγον... Ἀ! αὐτὸ σημαίνει ἔλλειψιν ἀγάπης, ἀδιαφορίαν, τί λέγω; προδοσίαν!

—Κύριε...

—Ἀ! μή, μὴ ὀργίζεσθε... Εἶσθε ἀξία καλλιτέρας ἐκτιμήσεως... αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται πάντοτε ἐκεῖ, πρὸ τῶν ποδῶν σας...

Καὶ ὁ κόμης ἀφῆκε στεναγμὸν ἐκ βαθέων τοῦ στήθους του.

—Καὶ δύναμαι νὰ ἐρωτήσω πότε ἐπανέρχεται;... θὰ ἐπανέλθῃ ταχέως;

—Ἴσως μετὰ μίαν ἑβδομάδα, ἐὰν τελειώσῃ τὰς ὑποθέσεις του, πιστεύω δὲ ὅτι θὰ τὸ κατορθώσῃ. Προσεγγίζουσιν αἱ ἑορταί, καθ' ἃς ὁ πατὴρ καὶ σύζυγος ὀφείλει νὰ εὑρίσκεται ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

—Ὁ πατήρ!... ὁ σύζυγος!... ἐψιθύρισεν ὁ κόμης μετά τινος πικρίας. Εὐτυχὴς ὁ σύζυγος ὁ ἔχων ἄγγελον τοιοῦτον!...

—Κύριε κόμη! ἐκραύγασεν ἡ κυρία Πέτκωφ.

Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὑπερηκόντιζεν ἤδη πᾶν ὅριον αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης.

Ἀποτροπιαζόμεθα, τῇ ἀληθείᾳ, περιγράφοντες χαρακτῆρα, οἷος ὁ τοῦ κόμητος. Ἀλλ' ἡμεῖς ζωγράφοι ἁπλοῖ, ἠθέλομεν παραλίπῃ τὸ καθῆκον ἀμερολήπτου ἱστορικοῦ, ἐὰν μὴ ἀντεγράφομεν τὸν ἄνθρωπον, ὅπως ἔχει, μὲ ὅλην του τὴν κακίαν, τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν ψυχικὴν δυσμορφίαν. Ἄλλως τε δέ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ καὶ τέλειον ἐν τῇ φαυλότητι;

Ἀρκετὴν ἀντὶ τούτου ἱκανοποίησιν παρέχει ἡμῖν ὁ θαυμάσιος χαρακτὴρ καὶ ἡ ἀδαμαντίνη εὐστάθεια τῆς ἑλληνίδος γυναικός.

—Ἀφήσατέ με, κυρία, ἐξηκολούθησεν ὁ κόμης, ἀφήσατε νὰ σᾶς εἴπω πᾶν ὅ,τι τοσοῦτον χρόνον κρατῶ ἐν τῇ καρδίᾳ μου...

—Κύριε! κύριε!...

—Ὦ! μὴ κύριε, ὄχι! ἀφήσατε τὸ τετριμμένον τοῦτο φιλοφρονητικὸν ἐπίθετον. Ὦ! εἰπατέ μοι ἄλλην τινὰ λέξιν... ἀναζητήσατε αὐτὴν ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ ἔρωτος, ἀναζητήσατε... Ὦ Ἀλεξάνδρα! ὦ προσφιλής μου κυρία, τοσοῦτος χρόνος παρῆλθεν, ἀφ' ὅτου σᾶς εἶδον, καὶ ὅμως δὲν σᾶς ἐλησμόνησα... Ἐν τῷ μέσῳ τοσούτων ὡραιοτήτων τῆς αὐλῆς εὑρισκόμενος, ὑμᾶς μόνον εἶχον ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ὑμᾶς μόνον ἐν τῇ ἀναμνήσει μου, ὑμᾶς μόνον, Ἀλεξάνδρα μου! Ἡ φαεινὴ εἰκών σας πανταχοῦ μὲ παρηκολούθει. Τόσαι γυναῖκες βλέπουσαί με προσεμειδίων, ἀλλ' ἐγὼ εἰς πᾶν μειδίαμά των πρὸς ὑμᾶς ἔστρεφον τὸν νοῦν καὶ ἐψέλλιζον τὸ ὄνομά σας.

Ἡ κυρία Πέτκωφ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο προσέβλεπε τὸν κόμητα μετὰ περιφρονήσεως καὶ οἴκτου.

—Μὴ μὲ οἰκτείρετε, κυρία, ἐξηκολούθησεν ὁ κόμης, μὴ μὲ περιφρονεῖτε, ἀλλὰ λυπηθῆτέ με!...

Καὶ γονυπετήσας ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρός· ἡ ἐνάρετος γυνὴ ἠθέλησε νὰ τὴν ἀποσύρῃ, ἀλλ' ὁ κόμης:

—Ὦ! μή, κυρία, σᾶς παρακαλῶ, σᾶς ἱκετεύω, ἀνέκραξε, κρατῶν αὐτὴν σχεδὸν διὰ τῆς βίας, δὲν βλάπτει τοῦτο... Ἄλλοτε, προσφιλέστατέ μου ἄγγελε, δὲν εἶχον καρδίαν, δὲν ἠγάπων κανένα... Πρῶτός μου ἔρως, μάρτυς μου ὁ Θεός, εἶναι αὐτός. Μὴ ἀνεχθῆτε νὰ εἶναι τόσον ἀτυχής, κυρία μου. Σᾶς ἀγαπῶ, ὡς δὲν ἠγάπησα... τὴν μητέρα μου, σᾶς ἀγαπῶ...

—Ἀρκεῖ, κύριε κόμη, ἀρκεῖ· σᾶς εἶμαι εὐγνώμων διὰ τὰς ἐνδείξεις ταύτας τῆς ἀγάπης σας, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Πέτκωφ, μετὰ προφανοῦς τόνου εἰρωνείας, ἰδοῦσα ὅτι ὁ κόμης ἐπέμενε μετὰ θράσους τοιούτου. Χαίρω ἔχουσα τόσον πολύτιμον καὶ εὐγενῆ φίλον...Ἀλλ' οὐδέποτε ἐπίστευον ὅτι ὁ φίλος αὐτός, ὁ τόσον εὐγενής, ὡς ὑμεῖς, θὰ παρέβαινεν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας καὶ τιμῆς! Νὰ σᾶς ὑποδέχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τοσαύτης ἐμπιστοσύνης ὁ σύζυγός μου, καὶ σεῖς, ἀντὶ εὐγνωμοσύνης, νὰ θέλετε, νὰ ἐπιμένετε ὅπως ῥίψετε τὴν σύζυγόν του εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς ἀτιμίας καὶ τοῦ αἴσχους!...

Ὁ κόμης, ὑπὸ τὸ βάρος τῆς κατηγορίας ταύτης, ἔκυψε τὴν κεφαλήν.

—Αἶσχος! κύριε κόμη, ἐντροπή! προσέθηκεν ἡ Ἀλεξάνδρα.

Καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, καταλιποῦσα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον γονυκλιτῆ καὶ μόνον.

— Ἴ! τὴν ἀγαπῶ! τὴν ἀγαπῶ! ἐψιθύριζεν ὁ ἄθλιος, περιφερόμενος ἐν τῷ δωματίῳ, ὡς μεθύων.

Ἀπῆλθεν· ἀλλ' ὁ Ῥῶσος εὐγενὴς δὲν ἦτο ἐκ τῶν καταβαλλομένων εὐκόλως ἀνθρώπων. Ἐν τῇ διεφθαρμένῃ ὑπὸ τῶν παθῶν καρδίᾳ του ἐπάφλαζον πολλὰ καὶ ἰσχυρὰ αἰσθήματα, κυρίως δὲ ἡ ὑπερηφανία καὶ ὁ ἔρως.

Ἐσυλλογίζετο ὅτι οὐδεμία γυνὴ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἠρνήθη νὰ ὑποτάξῃ τὸ πεπρωμένον της εἰς τὴν θέλησίν του. Πρῶτον ἤδη τὸ τοιοῦτον συνέβαινεν εἰς αὐτόν, καὶ ὠργίζετο μέχρι μανίας καὶ παραφορᾶς. Πρὸς δὲ ὁ κόμης ἠσθάνετο ἀληθῶς ἤδη διεγειρόμενον εἰς τὴν κυλιομένην ἐν τῷ βορβόρῳ τῶν παθῶν καρδίαν του νέον τι αἴσθημα, ἄγνωστον τέως εἰς αὐτόν.

Ὅταν ἀνὴρ τις εἶναι βέβαιος ὅτι εἴτε ἕνεκα τοῦ κάλλους εἴτε ἕνεκα ἄλλων σωματικῶν ἢ πνευματικῶν πλεονεκτημάτων θὰ τῷ ἀνοίξωσιν οἱανδήποτε θύραν καὶ ἂν κρούσῃ, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ γαπήσῃ ἀληθῶς; Ὀλίγος μόνον ἐπίπλαστος ἔρως, μικρὰ ψευδὴς ἀφοσίωσις πρὸς ἀπάτην ἐκείνης, ἧς ὀρέγεται, ἀρκεῖ, καὶ τὰ πάντα τελειόνουσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συνεχὴς κατάλυσις τοῦ αὐτοῦ φαγητοῦ, ἔστω καὶ τὸ μᾶλλον ἡδὺ καὶ εὐάρεστον, συνεπάγεται καὶ τὸν κόρον—κοινὴ ἡ παρομοίωσις, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐκφραστικὴ—οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες, ὄντως βέβαιοι ὅτι καὶ ἀλλαχοῦ δύνανται νὰ εὕρωσι νωπότερον ἔδεσμα, ἐγκαταλιμπάνουσι τὰς δι' ἀπείρων ψευδῶν ὅρκων καὶ θυσιῶν ἀπατηθείσας καὶ ἀναζητοῦσιν ἄλλας.

Ὁ ἡμέτερος ἥρως εἰς τούτων τῶν ἀνδρῶν τὴν τάξιν ἀνῆκε.

Ὁ ἄνθρωπος συνήθως ὅ,τι ἀνθίσταται πρὸς αὐτὸν ἐπιθυμεῖ νὰ καταβάλῃ, καὶ ἐν τῇ κατανικήσει αὐτοῦ εὑρίσκει ἡδονὴν ἄπειρον. Ἐννοεῖται εὐκόλως πόσον ἡ ἀντίστασις τῆς γυναικὸς ἠδύνατο νὰ ἐξερεθίσῃ ἄνθρωπον, ἔχοντα τὸν χαραττῆρα τοῦ κόμητος, ὅστις διὰ τοῦτο ἀντὶ πάσης θυσίας, ἀπεφάσισε νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτον.

Τὸ δυστύχημα ὅμως δι' αὐτὸν ἦτο, ὅτι ἤδη ἠγάπα μετὰ πάθους καὶ ὅτι οἱ ὅρκοι καὶ ὁ ἔρως δὲν ἦσαν ἐπίπλαστα.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐτιμωρεῖτο ὑπὸ τῆς Προνοίας!

Τὴν ἐπιοῦσαν κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ὁ κόμης ἐπανῆλθε. Ἴσως πᾶς ἄλλος, τοιαύτας ὑποσᾶς προσβολὰς καὶ ταπεινώσεις, θὰ παρητεῖτο ἔρωτος ματαίου καὶ ἀνωφελοῦς, μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον· ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν κόμητα, ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα. Ἀπεφάσισε διὰ παντὸς μέσου νὰ πολαύσῃ τοῦ ποθουμένου.

Ἐν τοῖς μετέπειτα δὲ θὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του.

Ἡ κυρία Πέτκωφ τὴν στιγμὴν τῆς ἀφίξεως τοῦ κόμητος ἐκάθητο ἐν τῷ δωματίῳ, ἔχουσα ἐπὶ τῶν γονάτων τὸ μικρότερον τῶν τέκνων της· λέγω δὲ μικρότερον, διότι ὁ κατὰ ἓν περίπου ἔτος μεγαλείτερος υἱός της διέμεινε τότε ἐν Βουκουρεστίῳ παρὰ τῷ πάππῳ του, ὅστις ἐν ἐλλείψει τῆς θυγατρὸς ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ παρ' ἑαυτῷ τὸν ἔγγονον.

Ὅτε ἀνήγγειλεν αὐτῇ τὴν ἔλευσιν τοῦ κόμητος, φλὸξ ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως διεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου της.

— Ἄ! πολὺ αὐθάδης θὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἶπε καθ' ἑαυτήν, καὶ τρέπει νὰ τὸν ἀποβάλω... Μαρία! προσέθηκε κράζουσα τὴν θαλαμηπόλον.

— Διατάξατε, κυρία, εἶπεν αὕτη εἰσελθοῦσα.

— Εἰπέ... τίποτε... δὲν σὲ θέλω... Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ, προσέθηκε σκεπτομένη. Πιθανὸν νὰ ἐκθέσω τὸν ἑαυτόν μου... ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δύναται νὰ πράξῃ τὰ πάντα... Ἐὰν τὸ πρᾶγμα γείνῃ γνωστὸν ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν... ὁ κόσμος εἶναι πρόθυμος νὰ κούῃ συκοφαντίας... Ἄ! Ἰωάννη μου! Ἰωάννη μου! ἐξηκολούθησε σχεδὸν δακρύουσα, ποῦ εἶσαι νὰ μὲ σώσῃς!... Τί στέκεις λοιπόν! ἀνέκραξεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν θαλαμηπόλον, θέλουσα δῆθεν νὰ ἐπιδείξῃ ἀδιαφορίαν, δὲν εἰσάγεις τὸν κύριον!

Ἡ θαλαμηπόλος ἐξῆλθε, καὶ ὁ κόμης μετ' οὐ πολὺ ἐνεφανίσθη. Εἰς τὰς πρώτας ἐνδείξεις τῆς ἀφοσιώσεως αὐτοῦ, ἡ κυρία Πέτκωφ:

— Νομίζω, κύριε κόμη, ὑπέλαβεν ὅτι καὶ χθὲς ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν μεγίστην μου χαρὰν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλίαν σας καὶ εὔνοιαν... πλὴν ἠξεύρετε βεβαίως ὅτι, ὅταν φίλος τις ἐπιθυμῇ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ἀδιακόπως ὅτι εἶναι ἀφοσιωμένοι, ἔστω καὶ μέχρι θανάτου, καταντᾷ ὀχληρὸς καὶ ἀφόρητος.

— Κυρία, μὴ μ' ἐμπαίζετε... Σᾶς ἀγαπῶ; ὤ. δὲν αἰσθάνεσθε. σᾶς ἀγαπῶ. Δὲν θάκούσω ἀπὸ τὸ στόμα σας τὴν λέξιν ταύτην... Δὲν ἔχετε καρδίαν... δὲν αἰσθάνεσθε παντάπασιν...

Ὁ ἄθλιος! αἴσθημα ὠνόμαζε τὸ νὰ ἐξυβρίσῃ τὴν τιμὴν τοῦ συζύγου της.

— Φαίνεται ὅτι δὲν ἔχω καρδίαν, ὅτι δὲν αἰσθάνομαι, κύριε κόμη ὑπέλαβεν ἡ κυρία Πέτκωφ μετὰ φοβερᾶς ἀπαθείας.

— Τί ἐστιν ἔρως ἀγνοεῖτε; ἐξηκολούθησεν ὁ Ῥῶσος. Σας ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ σας, τὸν ὁποῖον κρατεῖτε τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὰς ἀγκάλας σας... Πάσχω... ὑποφέρω... λάβετε οἶκτον... ἐν ὀνόματι τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἀγγέλου, σᾶς ἱκετεύω...

(ἕπεται συνέχεια) ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ

Τυποις ΚΟΡΙΝΝΗΣ ἐν τῇ διασταυρώσει τῶν ὁδῶν Μιλτιάδου καὶ Νικίου ἀρ. 15